

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий центр забезпечення якості вищої освіти Система управління якістю

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
Полтавського університету економіки і
торгівлі
№ 157-Н від 30 серпня 2023 року

Ректор

Олексій НЕСТУЛЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Вченої ради
Полтавського університету економіки і
торгівлі
Протокол № 10 від 30 серпня 2023 року
Голова Вченої ради

Олексій НЕСТУЛЯ

КОНЦЕПЦІЯ Розвитку фізичного виховання та студентського спорту здобувачів вищої освіти ПУЕТ на 2023-2027 роки

Полтава – 2023

КОНЦЕПЦІЯ
Розвитку фізичного виховання та студентського спорту
здобувачів вищої освіти ПУЕТ
на 2023-2027 роки

I. Загальні положення

Концепція розвитку фізичного виховання та студентського спорту здобувачів вищої освіти ПУЕТ на 2023-2027 роки (далі Концепція) розроблена відповідно до Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», схваленої Указом Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016, Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 20228 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2020 року, постанови Верховної Ради України від 19 жовтня 2016 року № 1695-VIII «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади», стандартів вищої освіти (компетентності випускника), Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2017 р. № 115, інших нормативно-правових актів України з метою вдосконалення та модернізації форм мотивації і залучення студентів до регулярного фізичного виховання і занять спортом.

Основою Концепції стали практичний досвід діяльності в галузі фізичної культури і спорту Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України (далі — КФВС МОН), виступи українських студентів у змаганнях Всесвітніх універсіад, Європейських студентських іграх, чемпіонатах світу та Європи серед студентів, European Combat Games інших міжнародних комплексних заходах, проведення всеукраїнських спортивних та спортивно-масових заходів («Combat Games», «Cool Race»), співпраця із Всеукраїнською громадською організацією «Спортивна студентська спілка України» (далі — СССУ), що є єдиним офіційно визнаним представником України в Міжнародній федерації університетського спорту «The International University Sports Federation» (далі — FISU) та Європейською асоціацією університетського спорту «European university sports association» (далі — EUSA), закладами фахової передвищої та закладами вищої освіти (далі — заклади освіти), спортивною громадськістю в Україні та за її межами.

Концепцією передбачається поєднання в ЗВО Полтавський університет економіки і торгівлі двох систем – фізичного виховання та системи

студентського спорту. Ці системи є автономними, рівними за пріоритетністю та взаємодоповнюючими.

Фізичне виховання у закладах освіти сприяє збереженню і зміцненню здоров'я, популяризацію здорового способу життя, гармонійному, передусім, фізичному розвитку; забезпечує організацію змістовного дозвілля студентської молоді, збільшення кількості та якості рухової активності, можливість виступів у всеукраїнських та міжнародних спортивно-масових заходах серед студентів та інших видах рухової активності популярних серед молоді. Реалізація напрямку забезпечується через сектор фізичного виховання кафедри педагогіки та суспільних наук.

Студентський спорт у закладах вищої освіти сприяє вихованню фізичних, морально-вольових, патріотичних та інтелектуальних здібностей студентів, забезпечує вдосконалення спортивної майстерності студентів та створює умови для поєднання навчання зі спортивною підготовкою для участі в обласних, всеукраїнських та Міжнародних спортивних змаганнях серед студентів з видів спорту, зокрема а Універсіадах області та України, студентських іграх, Всесвітніх універсіадах. Реалізація напряму може бути забезпечена через відновлення секційної роботи в університеті, створення та діяльність центрів студентського спорту, інших структурних підрозділів ЗВО.

II. Аналіз сучасного стану розвитку рухової активності, фізичного виховання та спорту у ЗВО України та за кордоном.

Рухова активність визначена базовою потребою світового суспільства, як необхідна умова здорового довголіття, та захищається на державному рівні.

Зокрема Всесвітньою організацією охорони здоров'я для підтримання здоров'я рекомендуються щоденні заняття (помірної та високої інтенсивності, переважно аеробного спрямування) тривалістю не менше 60 хвилин.

Для забезпечення рухової активності студентів провідних університетів світу використовуються різні форми та програми, працюють спортивні клуби, рекреаційні центри, спеціальні курси для студентів різного рівня фізичної підготовленості.

У ЗВО проводяться дослідження з визначення стану здоров'я студентів, впроваджено тестування з прикладних навичок.

В деяких університетах спеціальні курси (залежно від рекомендацій лікарів) є обов'язковими для студентів усіх спеціальностей.

Студенти займаються різними видами спорту, беруть участь у змаганнях студентських спортивних ліг, Всесвітній універсіаді, Європейських студентських іграх, чемпіонатах світу та Європи, санкціонованих Міжнародною Федерацією студентського спорту (далі – FISU), Європейською

студентською асоціацією (далі – EUSA).

FISU є членом Міжнародного олімпійського комітету, представляючи студентський спорт на найвищому рівні.

Це надає можливість студентам світових університетів самореалізуватися шляхом участі або в основних складах національних збірних своїх країн з олімпійських та неолімпійських видів спорту, або в професійних спортивних лігах.

Для талановитих спортсменів університетів існують спеціальні програми зі знижками вартості навчання та надаються стипендії.

В Україні, незважаючи на революційні зміни в суспільстві, інтеграцію до світової спільноти, сучасна система фізичного виховання студентів перебуває у кризовому стані.

Починаючи з 2017 року головним показником системи контролю за станом фізичного розвитку та здоров'я населення України є щорічне оцінювання фізичної підготовленості населення, що проводиться відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2015 року № 1045 (зі змінами) «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України».

У 2018/2019 навчальному році оцінювання фізичної підготовленості студентської молоді (далі - Оцінювання) проведено у 1260 закладах вищої освіти. З них допущено до Оцінювання 47,1 % студентів. За результатами Оцінювання, відповідний рівень стану фізичної підготовленості мають:

- високий – 7,8 %;
- достатній – 14,8 %;
- середній – 16,1 %;
- низький – 8,4 %;
- недопущено до оцінювання – 52,9 %.

Отже 77,4 % студентів у 2018/2019 навчальному році мали недостатній рівень фізичної підготовленості.

Протягом 2019/2023 навчального року спостерігалось зниження рухової активності молоді. У 2020 році ситуація ускладнилась через введення карантинних заходів, спричинених значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, у 2022 році через війну в Україні. Суспільство занепокоєне тенденцією зниження рухової активності молоді та погіршення стану здоров'я. Ця проблематика змушує Міністерство освіти і науки України, КФВС МОН, заклади освіти, СССУ та інші зацікавлені організації постійно вживати заходи для формування у молоді нової мотиваційної моделі сприйняття фізичного виховання та спорту, нових форм рухової активності для їх популяризації.

Національним конгресом СССУ 25 травня 2018 року у місті Луцьк ухвалено

резолуцію, якою визначено необхідність функціонування у закладах освіти двох автономних систем – фізичного виховання та спорту, а також рекомендовано прийняття стратегії розвитку фізичного виховання та спорту в закладах освіти на період до 2027 року.

III. Мета та основні завдання Концепції

Метою Концепції є:

- забезпечення учасників навчально-виховного процесу ЗВО оздоровчою руховою активністю, заняттями фізичною культурою і спортом для всебічного гармонійного розвитку та формування здоров'я, як найвищої соціальної цінності в державі, виявлення резервних можливостей організму, формування гуманістичних цінностей, патріотичних почуттів, позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві;

- сприяння створенню позитивного іміджу держави у світовому суспільстві;

- формування ціннісного ставлення до власного фізичного здоров'я та спортивного, фізичного й духовного вдосконалення.

Досягнення відбуваються поступово шляхом поетапного створення досяжних цілей, виховання відповідної мотивації, за якої набуті фізичні й духовні якості стають стійкими цінностями особистості.

Для досягнення поставленої мети передбачаються наступні завдання:

1. Напрямок фізичного виховання

Загальне керівництво фізичним вихованням в університеті покладається на ректорат і сектор фізичного виховання кафедри педагогіки та суспільних наук.

Наявність дисципліни «Фізичне виховання» в освітніх програмах відповідно до стандартів вищої освіти за спеціальностями та в межах формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти.

Забезпечення контролю за станом фізичної підготовленості та здоров'я студентів у формі заліку з дисципліни «Фізичне виховання», а також щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентської молоді України.

Проведення спортивно-масових заходів, залучення студентів у позанавчальний час до підготовки та участі в них, а саме:

- в багатоетапних комплексних заходах національно-патріотичного виховання, популяризації здорового способу життя;

- в традиційних щорічних всеукраїнських спортивно-масових заходах (відзначення Міжнародного дня студентського спорту в Україні, День фізичної культури і спорту, всеукраїнський забіг «Студентська миля» тощо);

- в заходах із залученням ініціатив студентської молоді (флеш-моби всеукраїнського та місцевого рівнів, заняття з фізичного виховання за участю зірок спорту челенджі, фестивалі, подолання штучних смуг, перешкод тощо).

- онлайн заходи з рухової активності (особливо в умовах військового стану).
Заохочення до занять фізичною культурою та спортом викладачів та працівників галузі.

Забезпечення функціонування ефективної системи інклюзивної освіти, організація занять зі студентами спеціальних медичних груп.

Впровадження в навчальний процес та позанавчальну роботу з фізичного виховання популярних серед молоді видів спорту та рухової активності.

Сприяння розвитку туризму в закладі вищої освіти, як форми залучення молоді до формування потреби здорового способу життя та активного відпочинку і престижу занять фізичною культурою.

Проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентської молоді.

2. Напрямок студентського спорту.

Створення та забезпечення роботи спортивних секцій в університеті та інших спортивних структурних підрозділів у ЗВО (спортивні клуби, центри студентського спорту тощо).

Участь у універсіадах області.

Участь у студентських лігах за видами спорту та перших етапах універсіад України, проведення спортивних змагань у ЗВО.

Забезпечення підготовки та участі студентів в чемпіонатах України, універсіадах України та інших комплексних всеукраїнських заходах серед студентів.

Забезпечення підготовки та участі студентів у чемпіонатах Європи і чемпіонатах світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Європейських студентських іграх, Всесвітніх універсіадах та інших комплексних міжнародних спортивних заходах серед студентів відповідно до календарного плану FISU.

3. Інформаційний напрямок

Створення та широке розповсюдження нової моделі мотивації студентів до здорового способу життя, занять фізичною культурою та спортом, відповідно до реалій сучасного українського суспільства. Зокрема відзначення переможців змагань, поширення інформації про них та їх досягнення.

Розповсюдження інформації про речовини, заборонені для використання згідно з вимогами Всесвітнього антидопінгового агентства, шкідливі для здоров'я, які сприяють виникненню стійкої залежності.

Забезпечення широкого висвітлення заходів Концерції у засобах масової інформації, розміщення соціальної реклами стосовно переваг оздоровчої рухової активності.

4. Кадровий напрямок

До проведення навчальних занять з фізичної культури, секційних занять і спортивних змагань зі студентами в університеті допускаються особи, що мають спеціальну фізкультурну освіту.

Викладацький склад сектору фізичного виховання кафедри педагогіки та суспільних наук здійснює планування, організацію та проведення теоретичних, методичних, практичних, навчальних і позанавчальних занять з фізичної культури із закріпленими групами студентів і окремими студентами, прийом програмних тестів, нормативів і заліків, має високу професійну кваліфікацію та періодично проходить підвищення кваліфікації у відповідних закладах освіти.

5. Організаційно-структурний напрямок

Організація співпраці університету з Комітетом з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, Спортивною студентською спілкою України, Спортивним комітетом України, Національним олімпійським комітетом України та його регіональних відділень; Національним антидопінговим центром України, місцевими органами виконавчої влади у сфері освіти, фізичного виховання та спорту; спортивною громадськістю; кафедрами фізичного виховання та центрами студентського спорту ЗВО України з питань розвитку фізкультурно-спортивного руху та спорту серед студентської молоді.

6. Напрямок матеріально-технічного забезпечення

Модернізація об'єктів спортивної інфраструктури університету (спортивних споруд) відповідно до нової мотиваційної моделі, вимог сучасності та інноваційних підходів, норм міжнародних правил видів спорту для проведення змагань всіх рівнів (включно міжнародних), проведення реконструкції та ремонтних робіт.

Фізичне виховання студентів забезпечується необхідним спортивним спорядженням, обладнанням, інвентарем за нормативами, що гарантують ефективність навчально-виховного процесу. Експлуатація утримання і санітарно-гігієнічний стан навчальних спортивних споруд (поточний і капітальний ремонт, опалення, освітлення, вентиляція, робота душових та інше). Забезпечуються адміністративно-господарським відділом університету.

7. Напрямок науково-методичного забезпечення

Здійснення подальшої науково-методичної роботи.

Підвищення цифрової компетентності фахівців з фізичного виховання та спорту університету, їх навичок володіння інформаційно-комунікативними та цифровими технологіями.

Модернізація навчальних планів, програм та підручників відповідно до оновлених стандартів вищої освіти.

Створення інтернет-інструментів для забезпечення потреб розвитку та

діяльності фізичного виховання та спорту в університеті

Розробка методичних рекомендацій щодо занять фізичного виховання в домашніх умовах та інших умовах що обмежують використання спортивних залів, спортивних клубів та майданчиків,

8. Напрямок медичного забезпечення

З метою вдосконалення розподілу студентів на групи в залежності від стану здоров'я та фізичної підготовленості, забезпечення порядку та організації контролю за процесом занять фізичним вихованням в університеті проводити систематичний медичний і медико-педагогічний контроль під час занять фізичною культурою і спортом.

Впровадження медичних оглядів для студентів, що беруть участь в спортивно-масових та спортивних заходах.

IV. Очікувані результати Концепції

В результаті здійснення заходів Концепції очікується:

- створення сучасної інфраструктури розвитку фізичного виховання та спорту студентської молоді;
- створення нової моделі мотивації студентської молоді до занять фізичною культурою та спортом, впровадження здорового способу життя як складової збереження і зміцнення здоров'я, успішної соціалізації та подальшого професійного зростання;
- створення цілісної системи виявлення обдарованої студентської молоді та забезпечення умов для фізичного та духовного розвитку, виступів на змаганнях всіх рівнів.
- збільшення кількості залученої студентської молоді до занять фізичною культурою та спортом;
- щорічне покращення показників стану здоров'я студентської молоді.

V. Організаційне та фінансове забезпечення реалізації Концепції

Організаційне забезпечення реалізації Концепції здійснюється ректоратом та сектором фізичного виховання кафедри педагогіки та суспільних наук шляхом планування та проведення заходів, спрямованих на реалізацію її положень, проведення моніторингу стану виконання і трансформації основних завдань Концепції.

Фінансове забезпечення реалізації Концепції здійснюється за рахунок коштів університету, грантів та інших не заборонених законодавством джерел фінансування.